

İDARİ TEŞKİLATTA YAPILAN YENİ DÜZENLEMELERE GÖRE YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI KONUSUNDA GÖREV VE YETKİLER

N. Münci ÇAKMAK*

ÖZ

Cumhurbaşkanlığı hükümeti sistemine geçişle birlikte Türk idari teşkilatı içerisinde önemli değişiklikler meydana gelmiştir. İdari teşkilat içerisinde yeni idari merciler oluşturulmuştur. Bu yeni mercilere çok çeşitli konularda görev ve yetkiler tanınmıştır. Ne yazık ki yenilenebilir enerji konusuyla ilgili hatta enerji konusuyla bile ilgili doğrudan görevlendirilmiş bir birim kurulmamıştır. Yeni sistemde yenilenebilir enerji konusunda görevli olan idari birimlerde de değişim olmuştur. Merkez teşkilatı içerisinde yer alan mercilerin görev ve yetkileri arasında yenilenebilir enerji konusuna yer verilmemesi yenilenebilir enerji kaynaklarından enerji üretiminin ve kullanımının gelişmemesine neden olacaktır. Yenilenebilir enerji kaynakları geleceğimiz açısından son derece önemlidir. Doğrudan yenilenebilir enerji kaynaklarının yönetimi ile ilgili merkez teşkilatı içerisinde bir birim oluşturulması bir gerekliliktir.

Anahtar Kelimeler: Yenilenebilir enerji, alternatif enerji, idare, enerji, idari teşkilat

DUTIES AND AUTHORITIES ON THE SUBJECT OF RENEWABLE ENERGY RESOURCES ACCORDING TO THE NEW REGULATIONS IN ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

ABSTRACT

Turkish administrative organization has been changed significantly by shifting presidential government system. New administrative bodies has been established in the administrative organization. Duties and authorities are given to these new administrative bodies in many kind of differen subjects. Unfortunately there is not any administrative body that has been assigned directly for renewable energy subject, or even in energy subject. Also in the new system, there is a change in the subject of administrative bodies related with renewable energy. Lack of dutires and authorities of administrative institutions in the central administration will cause undevelopment of generation and consumption of renewable energy. Renewable energy sources have a great importance for our future. It is a need for us that, an institution must be set up in the central administration directly related with the administration of renewable energy sources.

Key Words: Renewable energy, alternative energy, administration, energy, administrative organization

* Doç. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi, İdare Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, (munci.cakmak@hbv.edu.tr)

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih : 30/04/2019

Yayınlanmasının Uygun Görüldüğü Tarih: 07/05/2019

1- Yenilenebilir Enerjinin Tanımı

Yenilenebilir enerji kaynakları, sürekli yenilenen doğal proseslerden elde edilen enerji türüdür.¹ Başlıca yenilenebilir enerji kaynakları güneş, rüzgâr, jeotermal, hidroelektrik enerjisi, hidrojen, biyokütle, dalga, gel-git, okyanus termal enerjisi olarak sayılabilir.

Konvansiyonel enerji kaynaklarının aksine yenilenebilir enerji kaynakları insan ömrü boyunca devamlı yenilenirler.²

Türkiye yenilenebilir enerji kaynakları açısından zengin bir ülke olmasına rağmen bu zengin potansiyel etkin bir şekilde değerlendirilememektedir.³

Yenilenebilir enerji teknolojisinin gelişmesi için büyük yatırımlara ve belli bir süreye ihtiyaç vardır.⁴

2- Yenilenebilir Enerjinin Önemi

Hiçbir enerji kaynağı tamamen temiz değildir, sadece bazı enerji türleri diğerlerine göre daha az olumsuz etkiye sahiptir.⁵

Yenilenebilir enerjinin çevre, sürdürülebilirlik, istihdam, ekonomi ve enerji güvenliği konuları açısından birçok faydası söz konusudur.⁶ Dışa bağımlılığı azaltır ve ucuz enerji etme konusunda önem taşır.⁷

Enerji tüketiminin her yıl % 4-5 oranında arttığı düşünüldüğünde⁸ gelecekte enerji ihtiyacımızı nasıl karşılamamız gerektiği sorusu ile karşı karşıya kalmaktayız. İnsanoğlu her açıdan gelişmektedir ve gelişim beraberinde enerji tüketimini de beraberinde getirmektedir. Günümüzde enerji ihtiyacımızı büyük ölçüde fosil yakıtlardan karşılamaktayız. Hem kıt olan hem de çevreyi kirleten fosil yakıtlar ise birçok olumsuzluğa neden olmaktadır. Çare ise yenilenebilir kaynaklarından üretilen enerjiye geçiş yapmaktır. Yenilenebilir enerjiye geçiş başlamış ve artan oranda devam etmektedir.

¹ MOHTASHAM, s. 1290.

² VEZMAR vd., s. 15.

³ BAĞCI, s. 109.

⁴ ÇITAK/KILINÇ PALA, s. 96.

⁵ ESEN vd., s. 10.

⁶ ALRIKABI, s. 61.

⁷ BAĞCI, s. 101.

⁸ AYDIN, s. 31.

Fosil yakıtların dünya birincil enerji içerisindeki payı 2009-2016 yılları arasında % 6,1 oranında düşmüş (% 87,2'den % 81,1'e), hidrolik enerji (barajlar) dışındaki yenilenebilir enerjinin payı ise % 11,4'e yükselmiştir.⁹ 2040'lı yıllarda fosil yakıtların elektrik üretimindeki payının % 50 seviyelerine ineceği, yenilenebilir enerji kaynaklarının payının ise % 40'lara yükseleceği tahmin edilmektedir.¹⁰

Türkiye'nin elektrik üretiminde kurulu gücü ortalama % 55 oranında termik santrallere, % 45 oranında ise yenilenebilir kaynaklara dayalıdır.¹¹

"Yenilenebilir enerjiye dayalı elektrik üretiminin yaygınlaşması, kendi tüketimlerini de karşılayabilecek on binlerce küçük üreticinin sektörde yer alması, yasal ve düzenleyici çerçevenin de uyumlaştırılmasını gerektirmektedir."¹²

Refah ve milli güce önemli katkı sağlayan enerji olgusu, gelecekte temini konusunda sürekli endişe duyulduğu için hiçbir hükümet tarafından tamamen pazara bırakılmaz.¹³ Enerji piyasaları devamlı kontrol altında tutulmak zorundadır. Bu da enerji konusunda görevlendirilmiş idari birimleri görev ve yetkilendirilmesi ile sağlanır.

"Enerjinin tüm tüketicilere yeterli, kaliteli, sürekli, çeşitlendirilmiş kaynaklardan, ekosistemi gözeterek, ödenebilir koşullarda ve güvenilir bir şekilde sunulması hususları, enerji politikasının temel ilkeleri ve amacı olmalıdır."¹⁴

Türkiye'nin sürdürülebilir ekonomik büyümeyi gerçekleştirebilmesi, cari işlemler dengesindeki bozulmaları giderebilmesi ve enerji güvenliğini sağlayabilmesi için yenilenebilir enerji kaynaklarına yapılacak olan yatırımları uzun vadeli planları içerisine eklemesi lazımdır.¹⁵

2035 yılında global enerji kullanımının %35-40 oranında, elektrik talebinin de %70 oranında artması beklenmektedir.¹⁶ Dünya'da enerji

---

⁹ ULUSALER, s. 138.

¹⁰ ULUSALER, s. 138.

¹¹ AYTAÇ, s. 77.

¹² DİLLİ, s. 103.

¹³ FELDER/ANDREWS/HULKOWER, "Which Energy Future?" için bkz. SİOSHANSİ, (Editör), s. 31.

¹⁴ BASA/PAMİR, s. 90.

¹⁵ BAĞCI, 2019, s. 102.

¹⁶ MADANI/KHATAMI, s. 11.

tüketim miktarı ise son 100 yılda ortalama 17 kat artmıştır.¹⁷ Bu rakamlar dikkate alındığında yeni enerji kaynaklarına ve özellikle temiz ve ucuz enerji kaynaklarına yönelmemiz kaçınılmazdır.

3- Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin Getirdiği Teşkilat Düzeni

Yeni sistemde Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı, Cumhurbaşkanının kendisi ve İdari İşler Başkanlığından oluşturulmuş, bakanlık sayısı onaltıya düşürülerek Cumhurbaşkanlığına bağlanmış, Politika Kurulları ile Ofisler kurulmuş ve son olarak da bağlı kurum ve kuruluşlar yeniden belirlenmiştir.¹⁸

a- Cumhurbaşkanlığı Ofisleri

1 sayılı CBK'nın 525/1. maddesine göre Cumhurbaşkanlığına bağlı, özel bütçeli, kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip Dijital Dönüşüm Ofisi, Finans Ofisi, İnsan Kaynakları Ofisi ve Yatırım Ofisi adı altında ofisler kurulmuştur.

Ofislerden, politikalara temel olacak projelerin geliştirilmesinde kritik işlevler üstlenmesi beklenmektedir.¹⁹

Ofislerin görevleri 1 sayılı CBK'nın 527. maddesinde sayılmaktadır. Bu görevler arasında ne yazık ki doğrudan enerjiye veya yenilenebilir enerji yönelik hükümler yoktur. Enerji konusuna en yakın görevler Yatırım Ofisinin görevleri arasında yer almaktadır. Bu görevler de enerjiye yönelik yatırımların düzenlenmesine ilişkin olabilecektir. Enerji gibi önemli bir konuda doğrudan bir ofis olması yerinde olurdu. Eğer ofislerin kuruluş amaçları daha genel başlıklar altında toplanmak istendi ise o halde bu ofislerden birinin açıkça enerji ve yenilenebilir enerji konusunda görevlendirilmiş olması gerekirdi. Yenilenebilir enerji konusunu dolaylı olarak ofislerin görev ve yetki alanına dahil edebilmek de doğrudan düzenlenmiş hükümlerin daha faydalı olacağı açıktır.

Cumhurbaşkanlığı ofislerinin statik olmaktan uzak, esnek birer kurumsal yapı olduğu²⁰ iddia edilse de bu durumun yenilenebilir enerjinin üretimine, tüketimine ve geleceğine ilişkin ne gibi katkılar sağlayacağı şu an belirsizdir.

¹⁷ KARAYILMAZLAR vd., s. 64.

¹⁸ TURAN, s. 60.

¹⁹ TURAN, s. 74.

²⁰ OSMANBAŞOĞLU/KAYA, s. 587.

b- Cumhurbaşkanlığı Politika Kurulları

1 sayılı CBK m. 20/1. maddesinde Politika Kurulları “a) Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu b) Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu c) Ekonomi Politikaları Kurulu ç) Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu d) Hukuk Politikaları Kurulu e) Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu f) Sağlık ve Gıda Politikaları Kurulu g) Sosyal Politikalar Kurulu ğ) Yerel Yönetim Politikaları Kurulu” olarak düzenlenmektedir.

Politika kurulları ilgili konularda politikalar üretmeleri ve üretilen politikaların uygulanma süreçlerini izlemek için kurulmuşlardır.²¹

Politika kurulları arasında bırakın yenilenebilir enerjiyi, enerjinin bile doğrudan adı geçmemektedir. Enerji gibi önemli bir konu diğer konu başlıkları altında yer almak zorunda bırakılmıştır. Halbuki enerji olmadan diğer politika kurullarının başlıkları adı altında düzenlenmek istenen alanlarda da faaliyet gösterilmesi mümkün değildir.

Enerji konusuna dolayısıyla yenilenebilir enerji kaynaklarına görev ve yetki açısından en yakın politika kurulları Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu ile Ekonomi Politikaları Kuruludur. Aslında sadece enerji başlığı altında yeni bir politika kurulu oluşturulması son derece yararlı olacaktır. Enerji konusu çok önemlidir ve aşağıda göreceğimiz üzere enerjiye ilişkin doğrudan politika kurulu görevi mevcut olmadığı için bu konu dolaylı olarak yani başka hükümler üzerinden politika kurullarının görev alanlarına dahil edilebilmektedir.

Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulunun görev ve yetkileri arasında enerji konusu yer almamaktadır. Yenilenebilir enerji konusunu bu kurulun çalışma alanlarına dahil edebileceğimiz en yakın düzenlemelerin bazıları şöyle sıralanabilir: Kurulun “bölgesel ve küresel rekabette mukayeseli üstünlük kazandıracak alanları tespit edip bu alanlara yönelik tavsiyelerde bulunmak (1 sayılı CBK m. 23/1/a)”, “Türkiye’nin hedefleri doğrultusunda bilim ve teknoloji alanında politika önerilerinde bulunmak (1 sayılı CBK m. 23/1/b)”, “Ar-Ge çalışmalarının özendirilmesi, teşvik edilmesi ve sonuçların ürünleştirilmesi için politika önerilerinde bulunmak (1 sayılı CBK m. 23/1/ç)”, “bilim ve teknoloji alanındaki araştırma ve geliştirme politikalarının ekonomik kalkınma, sosyal gelişme ve milli güvenlik hedefleri doğrultusunda tespit edilmesi, yönlendirilmesi ve koordinasyonunun sağlanması amacıyla altyapı,

---

²¹ TURAN, s. 63.

insan kaynağı ve diğer tüm kaynakların geliştirilmesine yönelik araştırmalar yaparak öneriler oluşturmak (1 sayılı CBK m. 23/1/d)”, “teknolojik dönüşüm alanlarını tespit ederek orta ve uzun vadeli milli teknoloji politika önerileri oluşturmak” (1 sayılı CBK m. 23/1/f).

Yenilenebilir enerji uygulamalarının ileri teknoloji ve ar-ge desteği gerektirmesi nedeniyle bu kurulun görev ve yetkileri arasına dolaylı olarak dahil edilebilmesi mümkündür.

Ekonomi Politikaları Kurulu ise ekonomik alanlarla ilgili olarak görevlendirilmiştir. Görevleri arasında doğrudan enerjiyle ilgili bir hüküm bulunmamaktadır. Buna karşılık enerji konusu ekonomi ile yakından ilgilidir, gerek başarılı bir ekonomik kalkınma ve büyüme gerekse ekonomik güvenlik açısından istikrarlı bir enerji üretimi gerekmektedir. Kurulun görevleri arasında ekonomik istikrar, kalkınma, ekonomik güvenlik, gelişme ve devlet desteği gibi konularda düzenlemeler mevcuttur. Bu konular da dolaylı olarak yenilenebilir enerji konusunu kurulun görevleri arasına dahil edilebileceğini göstermektedir.

Politika Kurullarının görev ve yetkileri 1 sayılı CBK m. 22/1’e göre “a) Cumhurbaşkanınca alınacak kararlar ve oluşturulacak politikalarla ilgili öneriler geliştirmek. b) Geliştirilen politika ve strateji önerilerinden Cumhurbaşkanınca uygun görülenler hakkında gerekli çalışmaları yapmak. c) Küresel rekabetin getirdiği ani değişimlere karşı strateji ve politika önerileri geliştirmek. ç) Görev alanlarına giren konularda kamu kurum ve kuruluşlarına görüş vermek. d) Görev alanlarına giren konularda Bakanlıklar, kurum ve kuruluşlar, sivil toplum ve sektör temsilcileri, alanında uzman kişiler ve ilgili diğer ilgililerin görüşünü alarak uygulanan politikaları ve gelişmeleri izlemek, yapılan çalışmalarla ilgili Cumhurbaşkanına rapor sunmak. e) Cumhurbaşkanına programına uygunluk açısından, bakanlıklar ile kurum ve kuruluşların uygulamalarını izlemek ve Cumhurbaşkanına rapor sunmak. f) Bakanlıklar, kurum ve kuruluşlar, sivil toplum ve sektör temsilcileri, alanında uzman kişiler ve ilgili diğer ilgililerin davet edilmesi suretiyle genişletilmiş kurul toplantıları yapmak. g) Görev alanına giren konularda talep, ihtiyaç ve etki analizi yapmak ve/veya yaptırtmak. ğ) Cumhurbaşkanınca verilen diğer görevleri yapmak” olarak belirlenmiştir. Politika kurullarının görev ve yetki alanlarının düzenlenmesine bakıldığında, her hangi bir politika kurulunun enerji veya yenilenebilir enerji konusunda çalışma yapabilmesi Cumhurbaşkanının isteği üzerine olabilir. Doğrudan enerjiyle görevlendirilmiş bir politika kurulunun olmaması, mevcut politika kurulları arasında da enerji

konusunda görevlendirilmiş bir politika kurulunun bulunmaması nedeniyle başka bir çözüm yolu mümkün görünmemektedir.

c- Enerji Ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Görev ve Yetkileri Açısından Yenilenebilir Enerji

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile teşkilatta pek çok konuda değişikliğe gidilmiştir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın teşkilatlanması ve görevlerinde önemli değişiklikler meydana gelmiştir. 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (CBK) 168/1. maddesine göre Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın merkez ve yurtdışı teşkilatı “a) Enerji İşleri Genel Müdürlüğü, b) Nükleer Enerji Genel Müdürlüğü, c) Dış İlişkiler ve Uluslararası Projeler Genel Müdürlüğü, ç) Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, d) Denetim Hizmetleri Başkanlığı, e) Strateji Geliştirme Başkanlığı, f) Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanlığı, g) Personel Dairesi Başkanlığı, ğ) Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, h) Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı, ı) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği ve i) Özel Kalem Müdürlüğü”nden oluşmaktadır. Eski sistemde sadece yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği konusunda görevlendirilmiş olan Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğüne yeni düzenlemelerde yer verilmemiş, yenilenebilir enerji konusunda Enerji İşleri Genel Müdürlüğü görevlendirilmiştir. Enerji İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri 1 sayılı CBK'nın 169 maddesinde düzenlenmektedir.²² Enerji İşleri

²² 1 sayılı CBK madde 169: “(1) Enerji İşleri Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri ilgili mevzuatta piyasada faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlara bırakılmadığı takdirde şunlardır:

- a) Enerji kaynaklarını ve tesislerinin envanterini tutmak, memleketin her türlü enerji ihtiyacını karşılamak için gerekli planlamaları yapmak,
- b) Enerji kaynaklarının ve enerjinin plan ve programlara uygun miktar ve evsafıta üretilmesi, nakli ve dağıtımı için gerekli tedbirleri almak ve aldrtmak,
- c) Enerji kaynaklarının üretim, iletim ve dağıtım tesislerinin milli menfaatlere ve modern teknolojiye en uygun şekilde kurulmaları ve işletilmeleri için gerekli tedbirleri almak ve aldrtmak,
- ç) Enerji kaynaklarının araştırılması, geliştirilmesi, işletilmesi, değerlendirilmesi, kontrolü ve korunması ile ilgili çalışmaları teşvik ve koordine etmek,
- d) Enerji fiyatlandırma esaslarını tespit etmek, kamu yararı ve piyasa ihtiyaçlarını dikkate alarak tüketicilere yapılan her türlü enerji satışında taban ve tavan fiyatlarını belirlemek ve uygulanmasını denetlemek,
- e) Enerji konusunda teknolojik araştırma-geliştirme faaliyetlerini izlemek, değerlendirmek, envanterini hazırlayarak sonuçlarını ilgili mercilere iletmek ve koordine etmek,
- f) Ülkenin hidrolik, rüzgâr, jeotermal, güneş, biyokütle ve diğer yenilenebilir enerji kaynakları öncelikli olmak üzere tüm enerji kaynaklarının tespiti ve değerlendirilmesine yönelik ölçümler yapmak, fizibilite ve örnek uygulama projeleri hazırlamak; araştırma kurumları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yaparak pilot sistemler

Genel Müdürlüğünün doğrudan görevi yenilenebilir enerjiye yönelik değildir, tüm enerji kaynakları ile birlikte yenilenebilir enerji kaynakları ile ilgili konular da görevleri arasında sayılmıştır. Yenilenebilir enerjinin günümüzde sahip olduğu ve gelecekte de giderek artacak olan önemi karşısında var olan ve görevi sadece yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesi olan bir kuruma yeni düzenlenen sistemde yer verilmemesi üzüntü vericidir. Bu eksiklik gerek idari teşkilat içerisinde gerekse yenilenebilir enerji piyasasında hissedilecek türden bir eksiklik. İdari teşkilatta hissedilecek olan eksiklik ve bunun olumsuz sonuçları zaten yeni gelişmekte olan yenilenebilir enerji piyasası açısından geriye gidiş anlamına gelmektedir. EPDK her yönüyle enerji piyasalarını düzenlese de ağırlıklı olarak enerjinin ekonomik yönü ve kolluk anlamında denetimi ile ilgilenen bir yapıdır. Kaldırılan Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü yenilenebilir enerji ile ilgili merkez noktası olarak hareket ettiğinden gerektiğinde EPDK'ya gerektiğinde de idari teşkilattaki birimlere yenilenebilir enerji kaynakları konusunda yol gösterici bir kurumdu. Yeni kurulan sistemde bu Genel Müdürlüğün yeniden kurulmasının (veya sadece yenilenebilir enerji konusunda faaliyet gösteren bir müdürlüğün kurulmasının) son derece faydalı olacağını düşünüyoruz. Enerji başka şeydir, yenilenebilir enerji başka şeydir. Enerji adı altında faaliyet gösteren tek bir birimin tüm enerji dallarına eşit olarak yaklaşması yetersiz kalacaktır. Yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesi hassas bir konudur ve ayrı bir ihtisaslaşma gerektirmektedir.

ç- Diğer Bakanlıkların Görev ve Yetkileri Açısından Yenilenebilir Enerji Kaynakları

Çalışmamızda dikkat çekmeyi istediğimiz husus, yenilenebilir enerji kaynaklarının önemidir. Bu konuda merkezi teşkilatta veya en azından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı veya ilgili kurum statüsünde bağlanmış bulunan, özel olarak ve sadece yenilenebilir enerji kaynakları konusunda ihtisaslaşmış birimin/birimlerin varlığı gereklidir. Mevcut idari teşkilatımızda (merkezi teşkilat içerisinde) böyle bir yapılanma ne yazık ki yoktur.

geliştirmek, tanıtım ve danışmanlık faaliyetleri yürütmek,

g) Yenilenebilir enerji alanındaki çalışmaları ve gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek, ülkenin ihtiyaç ve şartlarına uygun olarak araştırma ve geliştirme hedef ve önceliklerini belirlemek, bu doğrultuda araştırma ve geliştirme çalışmaları yapmak, yaptırmak, çalışma sonuçlarını ekonomik analizleri ile birlikte kamuoyuna sunmak,

ğ) Yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesine ve artırılmasına yönelik projeksiyonlar ve öneriler geliştirmek,

h) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.”

Ülkenin yenilenebilir enerji konusunda teşkilat açısından eksikliği, diğer bakanlık ve kurumların görev ve yetkilerinde düzenlenen hükümlerle aşılabilir görünse de aksine koordinasyon sağlayacak kurum olmaması nedeniyle çeşitli sorunlar yaşanması ihtimali söz konusudur. Örneğin “yenilenebilir enerji kaynakları başta olmak üzere, temiz enerji kullanımını teşvik etmek, yakıtların hava kirliliğine yol açmayacak şekilde kullanılabilmesi için hedef ve ölçütlerin belirlenmesine ilişkin çalışmaları yapmak (1 sayılı CBK m. 103/1/ç)” ve atıkların enerjiye dönüştürülmesi için çalışmalar yapmak (1 sayılı CBK m. 103/1/i) Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü’nün görevidir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı/Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü yenilenebilir enerjiyle ilgili kesişen bu görevi ile ilgili bir çalışma/faaliyet/teşvik uygulaması yapmak istediği takdirde yenilenebilir enerji konusunda görevli olan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve EPDK ile koordinasyon halinde olması gerekmektedir.

4- Sonuç

Enerji yönetimi kavramı enerji kaynaklarının korunması, iklimin korunması ve enerji tasarrufu için enerjiyle ilgili süreçlerin planlanmasını, kontrolünü ve izlenmesini gerektirir.²³ Bu konuda da öncelikli görev idarenin merkez teşkilatı içerisinde Cumhurbaşkanına, Cumhurbaşkanlığı teşkilatına (Cumhurbaşkanlığı Politika Kurulları, Cumhurbaşkanlığı Ofisleri, Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşlar) ve Bakanlıklara aittir. Cumhurbaşkanı görevlerini kendisine bağlı teşkilat aracılığıyla yerine getirdiğinden²⁴ yenilenebilir enerjiyle ilgili tüm uygulama ve tedbirlerin bu teşkilat birimlerinin görev alanında olması gerekmektedir.

Devletler, “yatırımlar için daha ucuz kredi desteği, yüksek birim fiyattan alım garantisi, vergilerde indirim, değişik oranlarda doğrudan devlet yardımı, iletim hatlarına bağlanmada kolaylık, yerli imalat zorunluluğu, finansal vergi teşvikleri, gümrük vergisi kolaylıkları, ihracat kredisi yardımları, kalite sertifikasyonu ve araştırma geliştirme desteği, sabit fiyat tarifeleri, hükümet ihaleleri gibi mali, vergi ve üretim teşvikleri”²⁵ gibi yöntemlerle yenilenebilir enerji üretimini geliştirmeye çalışmaktadırlar. Bu tür yöntemler devlet tarafından sağlandığından enerji konusuyla ilgili devlet kurum ve kuruluşları arasında işbölümü ve koordinasyona özen gösterilmesi gerekir.

---

²³ ESEN, vd., s. 12.

²⁴ AKYILMAZ/SEZGİNER/KAYA, s. 198.

²⁵ OSKAY, s. 88.

Yeni kabul ettiğimiz sistemde Cumhurbaşkanı, Ofisler, Politika Kurulları, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (ve ilgili diğer birimler) yenilenebilir enerji kaynakları konusunda en üstte yer alan karar alma ve uygulama birimleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna rağmen çalışmamızda görüldüğü üzere yenilenebilir enerji kaynakları ile ilgili olarak ve hatta enerji ile ilgili olarak doğrudan görevlendirilmiş bir ofis veya politika kurulu yoktur. Enerji konusunda fosil yakıtlardan yenilenebilir enerji kaynaklarına doğru olan dönüşümün etkili bir şekilde yapılandırılması ve geç kalınmaması gerekir.²⁶ Yenilenebilir enerji kaynakları geleceğin enerji kaynaklarıdır ve altyapısının bugünden oluşturulması gerekir. Yenilenebilir enerji kaynaklarının böyle önemli olması nedeniyle sadece Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görev ve yetki alanında sıkışıp kalmamalıdır. Hatta bu yönden dahi bir gerileme olmuş, sadece yenilenebilir enerji konusu ile görevli ve yetkili kılınmış olan Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü ortadan kaldırılarak bu konudaki görev ve yetkiler için Enerji İşleri Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Enerji İşleri Genel Müdürlüğü sadece yenilenebilir enerji kaynakları konusunda görevli olmayıp başka konularda da görevlendirildiği için eskiden sahip olunan ihtisaslaşma bir ölçüde kaybedilmiştir. Bu sebeplerden dolayı ofis veya politika kurularından birisinin enerji veya yenilenebilir enerji konusunda görevlendirilmesi son derece faydalı olacaktır.

KAYNAKÇA

AKYILMAZ, Bahtiyar – Murat SEZGİNER – Cemil KAYA, **Türk İdare Hukuku**, Yenilenmiş 9. Baskı, Ankara – Eylül 2018.

ALRIKABI, Nada Kh. M. A., “Renewable Energy Types”, **Journal of Clean Energy Technologies**, Vol. 2, No. 1, January 2014, s. 61-64.

AYDIN, İbrahim, “Balıkesir’de Rüzgâr Enerjisi”, **Eastern Geographical Review**, Cilt 18, Sayı 29, 2013, s. 29-50.

AYTAÇ, Orhan, “Santrallerimizin Kapasite Kullanım Oranları”, **Türkiye’nin Enerji Görünümü, TMMOB Makina Mühendisleri Odası Oda Raporu**, Nisan 2018, Ankara, Yayın No: MMO/691, s. 77-88.

²⁶ BAĞCI, s. 116.

- BAĞCI, Erdem, “Türkiye’de Yenilenebilir Enerji Potansiyeli, Üretimi, Tüketimi ve Cari İşlemler Dengesi İlişkisi”, **Research Studies Anatolia Journal**, Vol. 2, Issue 4, 2019, s. 101-117.
- BASA, Necdet – Necdet PAMİR (Derleyenler), **TBB Enerji ve Hukuk Sempozyumu Sonuç Bildirgesi**, Temel Saptamalar ve Sorunlar- Çözüm Önerileri, 9 Aralık 2014, Türkiye Barolar Birliği, Ankara.
- ÇITAK, Emre – Pınar Buket KILINÇ PALA, “Yenilenebilir Enerjinin Enerji Güvenliğine Etkisi”, **Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 2016/3, Sayı 25, s. 79-102.
- DİLLİ, Budak, “Türkiye’de Enerji Sektöründe Gelişmeler Üzerine Notlar- Öneriler”, **Türkiye’nin Enerji Görünümü, TMMOB Makina Mühendisleri Odası Oda Raporu**, Nisan 2018, Ankara, Yayın No: MMO/691, s. 103-111.
- ESEN, Ayşe Nur – Zehra DÜZGİT – A. Özgür TOY – M. Erdem GÜNAY, “An Overview of Energy Technologies for a Sustainable Future”, **Energy Systems and Management**, Editörler: Ali Nezih BİLGE – Ayhan Özgür TOY – Mehmet Erdem GÜNAY, Springer Proceedings in Energy, Springer International Publishing Switzerland 2015, s. 1-18.
- FELDER, Frank A. – Clinton J. ANDREWS – Seth D. HULKOWER, “Which Energy Future?” için bkz. SİOSHANSİ, Fereidoon P. (Editör), **Energy, Sustainability and the Environment: Technology, Incentives, Behavior**, 2011 Elsevier Inc.
- KARAYILMAZLAR, Selman – Nedim SARAÇOĞLU – Yıldız ÇABUK – Rıfat KURT, “Biyokütlenin Türkiye’de Enerji Üretiminde Değerlendirilmesi”, **Bartın Orman Fakültesi Dergisi**, Cilt 13, Sayı 19, 2011, s. 63-75.
- MADANI, Kaveh – Sina KHATAMI, “Water for Energy: Inconsistent Assessment Standards and Inability to Judge Properly”, **Curr. Sustainable Renewable Energy Rep.**, 2015, 2, s. 10-16.
- MOHTASHAM, Javid, “Review Article – Renewable Energies”, **Energy Procedia**, 74, 2015, s. 1289-1297.
- OSKAY, Cansel, “Sürdürülebilir Kalkınma Çerçevesinde Rüzgâr Enerjisinin Önemi ve Türkiye’de Rüzgâr Enerjisi Yatırımlarına Yönelik Teşvikler”, **Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi**, Cilt 7, Sayı 1, 2014, s. 76-94.

- OSMANBAŞOĞLU, Gülsen KAYA, “Türkiye’de Cumhurbaşkanlığı Sistemi: Bir “Siyasal İnnovasyon” Olabilir Mi?”, **Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, 20/3, 2018, s. 578-599.
- TURAN, A. Menaf, “Türkiye’nin Yeni Yönetim Düzeni: Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi”, **Social Sciences Research Journal**, Vol. 7, Issue 3, September 2018, s. 42-91.
- ULUSALER, Kemal, “Enerjide Geçiş Sürecinin Görünümü”, **Türkiye’nin Enerji Görünümü, TMMOB Makina Mühendisleri Odası Oda Raporu**, Nisan 2018, Ankara, Yayın No: MMO/691, s. 137-146.
- VEZMAR, Stanislav – Anton SPAZIC – Danijel TOPIC – Damir SLJIVAC – Lajos JOZSA, **International Journal of Electrical and Computer Engineering Systems**, “Positive and Negative Impacts of Renewable Energy Sources”, Volume 5, Number 2, 2014, s. 15-23.